

СИЛАБУС

«БАНКИ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ»

Тип	Вибіркова	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)	
Рік навчання	денна форма	заочна форма
	2	2
Семестр	денна форма	заочна форма
	2	2
Кількість кредитів	5	
Мова викладання	англійська	

Викладачі	д.е.н., професор Завадська Д.В.
Контактна інформація	http://oneu.edu.ua/zavadska-diana-volodimirivna/

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Вивчимо	Програма навчальної дисципліни «Банки в інноваційному розвитку економіки» передбачає формування у здобувачів системи теоретичних знань з інноваційного підходу до розвитку економіки, методичних підходів і практичних навичок щодо визначення, стимулювання та оцінювання участі банків в інноваційному розвитку економіки. Теоретичний курс спрямовано на засвоєння здобувачами питань методології фінансування банками інноваційного розвитку економіки. Практичні заняття передбачають застосування теоретичних знань для розв'язання ситуаційних та розрахунково-аналітичних завдань із застосуванням сучасних інструментів і технологій пошуку, оброблення та аналізу інформації. Самостійна робота здобувачів дозволяє поглибити набуті знання шляхом вивчення додаткової літератури, самостійного опрацювання проблемних питань, розв'язання комплексних завдань з фінансування банками інноваційного розвитку економіки, підготовки контрольних та індивідуальних завдань.
Навчимися	ПРН02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПРН05. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з

	професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень. ПРН07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. ПРН08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку і управляти ними. ПРН09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ПРН10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. ПРН12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування, фондового ринку, оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.		
Кількість годин за видами занять	<i>Види занять</i>	<i>Денна форма</i>	<i>Заочна форма</i>
	Лекції	20	10
	Практичні заняття	30	8
	Індивідуально-консультативна робота	10	10
	Самостійна робота	90	122
	УСЬОГО:	150	150
Методи викладання	Проблемні лекції; робота в малих групах; семінари-дискусії, кейс-метод, презентації		
Пререквізити	Базові знання з навчальних дисциплін: -		

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА	ЗМІСТ
Тема 1. Теоретико-методологічні основи інноваційного розвитку економіки	Участь держави в інноваційному розвитку країни. Еволюція положень концепцій теорії зростання (класичної, кейнсіанської, неокласичної). Підходи до реалізації інструментів інноваційної державної політики: традиційний, цільовий, промисловий, системний, новий цільовий та надсистемний. Моделі виробництва інновацій на макrorівні: Євроатлантична, модель потрійної спіралі, модель четверної спіралі, принципи розумної спеціалізації, Промисловість 4.0, дуальна стратегія. Модель інноваційного розвитку економіки «четверна спіраль»: складові та готовність України до переходу.
Тема 2. Теоретичні засади фінансування інноваційного розвитку економіки	Концептуальні засади формування системи фінансування інноваційного розвитку економіки. Теоретичне обґрунтування сутності понять: «фінансувати», «забезпечувати», «фінансове забезпечення», «фінансування інноваційного розвитку», «фінансовий механізм». Джерела формування фінансових ресурсів підприємств, що здійснюють інноваційну діяльність. Фінансові механізми підтримки інноваційної діяльності: механізм державного фінансування, механізм державно-приватного фінансування, механізм приватного фінансування. Стадії

	фінансування інноваційної діяльності: класифікація (стадія розробки; стадія стартова; стадія ранньої експансії; стадія швидкої експансії, зростання; стадія підготовки до виходу на ринок цінних паперів; стадія котирування та виходу на ринок цінних паперів), джерела фінансових ресурсів та інструменти фінансування. Принципи застосування механізмів фінансування інноваційної діяльності. Система фінансування інноваційного розвитку економіки: сутність (цілі, завдання, функції, принципи) та загальні методологічні положення. Рівні управління складовими системи (макро-, мезо- та мікроекономічний рівні): мета, принципи, методи та інструменти її досягнення.
Тема 3. Методологічні основи визначення ролі банків у забезпеченні фінансовими ресурсами інноваційного розвитку економіки	Еволюція наукових підходів до характеристики кредиту, як джерела фінансування економічного розвитку, інновацій та інструмента в механізмі державного регулювання розвитку інноваційних процесів. Підходи економічних теорій: неокласична, монетаристська, кейнсіанська, інституціональна, сучасна концепція фінансового посередництва. Фінансова взаємодія між суб'єктами інноваційного процесу. Чинники впливу банківського сектору на розвиток інновацій (ендогенні та екзогенні). Результати впливу банківського сектору на розвиток інновацій (потенціал зовнішніх можливостей фінансування, фінансовий потенціал банківського сектору, ризики інноваційного фінансування, синергетичний ефект). Аналіз сутності та взаємозалежності між категоріями «кредит», «банківський кредит», «банківське кредитування», «інноваційне кредитування». Цілі банківського інноваційного кредитування, функції, принципи організації, форми забезпечення гарантії своєчасного повернення, методи надання позичок. Дослідження відмінностей між поняттями «фінансування банками інноваційного розвитку», «кредитування банками інноваційного розвитку» та «проектне банківське фінансування інновацій». Роль банків у відтворювальних процесах (як фінансового посередника та виробника інноваційних кредитних продуктів; як мультиплікатора зростання; як венчурного інвестора та як учасника інноваційного проекту). Рівні системи управління процесами активізації участі банківського кредиту як джерела фінансування інноваційного розвитку (макроекономічний, мезоекономічний, мікроекономічний). Система банківського інноваційного кредитування (наукова, керуюча та керована підсистеми).
Тема 4. Фінансування банками процесів формування інноваційного потенціалу економіки України	Формування інноваційного потенціалу економіки. Сутнісні ознаки. Основні категорії, поняття («ресурси», «інноваційні ресурси», «потенціал», «економічний потенціал», «фінансовий потенціал», «інвестиційний потенціал», «кредитний потенціал») та їх взаємозв'язки. Компоненти та принципи інноваційного потенціалу економічної системи, передумови його виникнення, функціонування, чинники впливу, джерела формування та розвитку. Об'єкти фінансування. «Фінансовий потенціал»: інвестиційний, інноваційний. Фінансові ресурси. Підходи до розрахунку кредитного потенціалу окремих банків й банківської системи в цілому.

	Науково-методичні підходи до визначення впливу фінансування процесів розвитку інноваційного потенціалу регіональних економік. П'ять етапів аналізу. Визначення рівня впливу державного та банківського фінансування на розвиток складових інноваційного потенціалу.
Тема 5. Заходи державного стимулювання банківського кредитування інноваційного розвитку економіки України	Державна підтримка як домінуючий інститут забезпечення інноваційного розвитку. Схеми фінансування промислового розвитку в Україні. Класифікація механізмів фінансування інновацій. Проектне фінансування, як мультиінструментальна форма відтворення реальних інвестицій. Спеціалізовані проєктні компанії та їхня роль в організації проєктного фінансування. Особливості організації різних форм і видів проєктного фінансування. Досвід провідних країн світу у фінансуванні інноваційних проєктів державного значення (Програма розвитку «Yozma» Ізраїль, Програма державно-приватного партнерства Сполучених штатів Америки, Програма розвитку «SITRA» Фінляндії, Національний інноваційний фонд Казахстану тощо). Комплексний теоретичний підхід до формування механізму банківського проєктного фінансування. Основні елементи механізму банківського проєктного фінансування: мета, завдання, об'єкти, суб'єкти, функції, принципи та методи. Підсистеми механізму банківського проєктного фінансування (забезпечувальна, перетворювальна та результативна підсистеми) та взаємозв'язки між ними. Інституційне середовище формування механізму банківського проєктного фінансування. Інструменти залучення фінансових ресурсів: кредит, синдикований кредит, проєктні облігації, сек'юритизація, участь в уставному капіталі, гарантії та субсидії, лізинг, фінансова підтримка експорту. Учасники механізму банківського проєктного фінансування. Банк Розвитку у рефінансуванні інноваційних кредитів. Банки у проєктному фінансуванні. Проектне фінансування за участі міжнародних фінансових організацій. Роль інституційних інвесторів у проєктному фінансуванні. Нефінансові інститути розвитку у трансформації фінансових ресурсів. Взаємодія учасників механізму банківського проєктного фінансування в процесі акумулювання та розподілу фінансових ресурсів.
Тема 6. Напрями активізації участі банків у фінансуванні інноваційного розвитку економіки	Кластерна модель як форма фінансування інноваційного розвитку економіки. Методологічні засади обґрунтування необхідності формування фінансових кластерів. Сутність фінансового кластеру, його особливості та принципи створення. Основні учасники, склад, роль у фінансового кластеру та переваги від співробітництва. Завдання банківських та небанківських фінансових установ на рівні міжкластерної взаємодії. Модель економічного розвитку України на засадах реалізації концепції розумної спеціалізації. Стан розвитку кластерів та показники потенціалу кластеризації в Україні. Елементи інфраструктури розвитку фінансового кластеру. Науковий інструментарій оцінювання найбільш перспективних галузей регіональних економік для поєднання у фінансові кластери.

	Соціальна відповідальність банків. Роль Національного банку України в контексті розвитку сталого фінансування (реалізації Цілей сталого розвитку). Ключові засади розвитку сталого фінансування в Україні. Фінансування результатів досягнення Цілі 9. Промисловість, інновації та інфраструктура «Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям». Зелений банкінг: інституційне середовище та механізми реалізації.
Тема 7. Оцінювання впливу банківської системи України на розвиток інновацій	Науково-методичні підходи до оцінки впливу банківського сектору на підвищення інноваційної активності економічних агентів. Технологічні інновації в розвитку економічних систем країн світу в умовах глобальних викликів. Визначення циклів економічного розвитку України. Технологічні трансформації та їхній вплив на економічне зростання України. Оцінка рівня інноваційного розвитку на основі даних Глобального інноваційного розвитку для країн світу. Зв'язок індикаторів розвитку банківської системи та інновацій в умовах циклічного розвитку економіки України. Аналітичний інструментарій оцінки участі банків у кредитуванні потреб інноваційного розвитку підприємств реального сектору економіки України. Тенденції змін інноваційного розвитку економіки. Вплив довгострокових кредитів банків на процеси модернізації та економічного зростання промислових підприємств. Взаємозв'язок між кредитною активністю банків в інноваційному розвитку, інноваційною активністю промислових підприємств та спроможністю країни до розвитку. Оцінка концентрації на інвестиційному ринку України та роль банківських ресурсів у фінансуванні регіонів.
Тема 8. Діагностика та моделювання фінансової діяльності в контексті банківського кредитування інноваційних потреб підприємств. Прийняття рішень на основі етичних принципів.	Методичний підхід до управління портфелем інноваційних проєктів на основі прогнозування життєвого циклу продуктових бізнес-одиниць і діагностики банкрутства підприємства. Потреба в проведенні аналізу фінансової стійкості на етапах життєвого циклу підприємства. Імовірність банкрутства відповідно до значення критерію Z. Побудова емпіричної S-подібної кривої. Порядок прийняття рішення про необхідність активізації/зупинення науково-дослідних робіт щодо модернізації (заміни) i-го продукту. Організація процесів кредитування банками інноваційних потреб позичальників з врахуванням ризиків. Методи оцінки ризиків інноваційного проєкту при прийнятті банками рішень щодо надання інноваційного кредиту. Групи факторів інноваційного ризику на ранньому етапі фінансування. Емпірична шкала рівня інноваційного ризику. Розрахунок величини ризику банківського кредитування інноваційного проєкту. Етапи реалізації методичного підходу до організації банківського кредитування інноваційних проєктів. Розрахунок процентної ставки по кредиту на реалізацію інноваційних проєктів. Параметри визначення премії за ризик кредитування банком інноваційного проєкту на стадії розробки (на «пільговому періоді»). Прийняття рішень на основі етичних принципів у кредитуванні банками інноваційних потреб підприємств.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Zavadzka, D. (2023). SCIENTIFIC FOUNDATIONS FOR THE FORMATION OF A SYSTEM OF FINANCING INNOVATIVE ECONOMIC DEVELOPMENT. Baltic Journal of Economic Studies, 9(3), 96-107 (Web of Science Core Collection).
2. Zavadzka D.V. Formation of Institutional Model of Project Financing in Ukraine / M.I. Zvieriakov, D.V. Zavadzka // Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu. – 2021. – № 3, Pp. 155-161 (Scopus).
3. Zavadzka D. Improvement of the Assessment Methodology of Lending Potential of Ukraine's Banks / D. Zavadzka // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Одеса : ОНЕУ, 2020. – № 1-2 (274-275). – С. 10-27.
4. Zavadzka D. Scientific Rationale for the Influence of Banking Sector on the Innovative Development of Economy / D. Zavadzka // Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice. – 2020. – № 3 (34) – P. 53-63 (Web of Science Core Collection).
5. Завадська Д. В. Роль банків у фінансовому забезпеченні розвитку інноваційного потенціалу економіки: монографія / Д. В. Завадська. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2019. 520 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно з розкладом. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях та в інтернеті. У разі пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів, не зараховуються.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату й допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше ніж 20 %. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів		
Види робіт	Бали	
	денна	заочна
Обов'язкові		
Активність на заняттях	30	35
Контрольні заходи	20	-
Індивідуальне завдання	30	35
науково-дослідна робота:	30	35
дослідне завдання за темами дисципліни		
Вибіркові		
Індивідуальне завдання	20*	30 **
пошуково-аналітична робота:	20	30
аналітичний розгляд наукової публікації з актуальних проблем участі банків в інноваційному розвитку економіки		

есе на дискусійну тему з дисципліни рецензування наукової публікації з актуальних проблем участі банків в інноваційному розвитку економіки підготовка презентації за заданою тематикою дисципліни розв'язання ситуаційного завдання (кейсу)		
<i>науково-дослідна робота:</i>		
написання та результативне подання тез доповіді на кафедральну / університетську або зовнішню (в Україні / за кордоном) науково-практичну конференцію за темами дисципліни	20	30
<i>методичне опрацювання тем дисципліни, результати навчання в неформальній освіті:</i>		
підготовка навчально-методичного забезпечення для самостійного вивчення теми з дисципліни проходження за тематикою дисципліни тренінгу, участь у вебінарах, у майстер-класах, навчання на курсах	20	30
Усього балів за семестр	100	100
Підсумковий контроль – залік	100	100
Усього балів	100	100

* Студент обирає 1 завдання з переліку в сумі 20 балів.

** Студент обирає 1 завдання з переліку в сумі 30 балів.